

Samenvatting

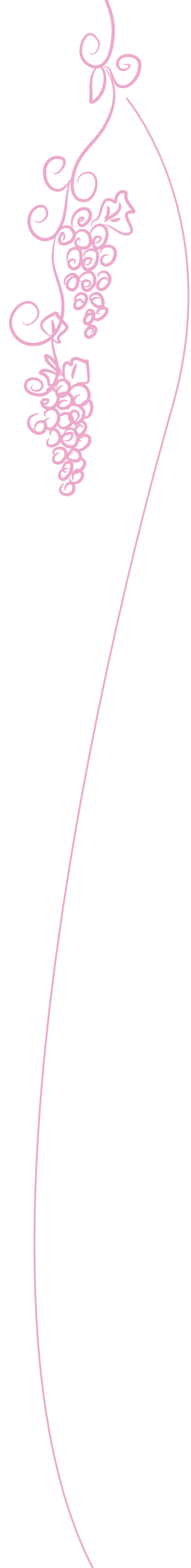
Tot vreugde en verrassing van het bestuur van het Netwerk Katholieke Vrouwen (NKV) hebben 2238 vrouwen in het kader van het synodale proces hun verhaal via een door het NKV uitgezette enquête gedeeld. Wij zijn onder de indruk van deze rijke oogst, zowel van het grote aantal respondenten als van de inhoud. Wij zien dit als een teken en een geschenk van de Heilige Geest aan de Kerk van Christus. Wij zijn alle mensen die de enquête ingevuld hebben zeer dankbaar.

De meeste respondenten zijn zeer betrokken gelovigen en ook trouwe kerkgangers. Ze gaan regelmatig naar eucharistievieringen en/of gebedsbijeenkomsten in een katholieke (parochie)kerk, in alle bisdommen van Nederland. Een groot deel van hen is binnen de (parochie)kerk actief als vrijwilliger, en velen van hen blijken zelfs meerdere taken in de parochie op zich te nemen. Naast hun kerkelijke betrokkenheid zetten velen zich in voor de samenleving. Voor dit werk vinden zij hun motivatie in het katholieke geloof. 'Omzien naar elkaar' en 'gedragen worden door de Heilige Geest' lopen als een rode draad als motivatie door de reacties heen. Een kleine minderheid geeft aan dat zij afstand heeft (genomen) van het kerkelijk leven.

De meeste deelnemers aan de enquête zijn positief over het vrouw-zijn in Nederland. Bij de vraag hoe zij hun vrouw-zijn binnen de Katholieke Kerk ervaren komt een minder positief beeld naar voren. Volgens de enquête-uitkomsten bestaat er binnen de kerk van Christus ruimte voor verbetering en is het (hoog) tijd voor verandering.

Over het algemeen beleven de respondenten vreugde aan de Katholieke Kerk in Nederland. Deze vreugde ervaren zij het meest in het samen bidden en vieren van de liturgie, de eucharistie en het samen zingen. Ook in de stilte en de mogelijkheid van aanbidding en lofprijzing ervaren zij contact met God. Jezus ontmoeten in de Heilige Eucharistie schenkt velen vreugde. Maar ook de onderlinge liefde en verbondenheid ervaren, het weten dat wij als kerk een wereldwijde gemeenschap zijn die door de Heilige Geest wordt gedragen en gevoed, schenken bezieling en vreugde. Paus Franciscus wordt als leider van de wereldkerk door velen genoemd als bron van inspiratie en vreugde.

Het overgrote deel (96%) van onze respondenten geeft aan ideeën en wensen te hebben voor de toekomst van de Katholieke Kerk in Nederland. Uit de vele reacties die wij kregen, willen wij de zeven meest genoemde wensen voor de toekomst voor de Kerk met u delen:

1. Verder groeiende gelijkwaardigheid en balans tussen mannen en vrouwen.
2. De zichtbaarheid van vrouwen in de kerk op vele manieren vergroten, om te beginnen in de dagelijkse praktijk in de parochies. Hierbij wordt gedacht aan het deelnemen door vrouwen in bestuurlijke gremia, in de missie van de kerk en ook op het altaar.
3. De verbondenheid van de kerk met de samenleving bevorderen: een kerk worden die meer werk maakt van haar diaconale taak in de wereld.
4. Parochies die een thuis zijn voor iedereen. De respondenten spreken over een kerkgemeenschap die niet uitsluit; zij hopen op parochiegemeenschappen die op vele manieren opener, diverser en inclusiever zijn dan nu het geval is.
5. Door middel van catechese, Bijbelstudie en het samen vieren de tekenen van de tijd beter leren verstaan.
6. Meer persoonlijke en pastorale aandacht en empathie voor parochianen.
7. Meer aandacht voor gemeenschapsvorming, spiritualiteit en geloofsverdieping.

Het luisteren naar elkaar wordt door de respondenten als de basis voor deze broodnodige vernieuwing gezien. Het synodaal proces spreekt over een mentaliteitsverandering in de kerk. Wij hopen op een geestesgesteldheid waardoor vrouwen zichtbaarder worden. Wij hopen dat dit proces van luisteren op vele manieren en op vele plaatsen een vervolg zal krijgen en vrucht zal dragen.

Adviezen

Naast deze wensen voor de toekomst van de kerk, geven de respondenten u als bisschoppen een aantal adviezen mee:

1. Luister naar het waaien van de Heilige Geest: neem vrouwen serieuzer, behandel hen met respect en als gelijkwaardige gesprekspartners. Luister en waardeer hen. Benut hun talenten, creativiteit en kwaliteiten in alle geledingen van de Katholieke Kerk.
2. De Geest van God waait ook vandaag. Wees niet bang, en durf met creativiteit te luisteren naar deze Geest en naar vrouwen die vandaag woorden geven aan Geestkracht. Het zijn vrouwen zowel binnen als buiten de kerk. Heb het lef om in de kerk een beweging van vernieuwing aan te moedigen en te ondersteunen.
3. Het Evangelie van Jezus Christus staat centraal in al uw werk. Uit de enquête blijkt dat dit niet altijd zo wordt ervaren en gezien. Span u, in het bijzonder voor en met vrouwen in, om dit zichtbaarder te maken.
4. Nodig vrouwen uit om kerkelijke aanstellingen als acoliet en lector aan te vragen.
5. Initieer de vorming van pastorale beraden op parochieel, diocesaan en nationaal niveau waarin leken samen met priesters, diakens en pastoraal werkenden luisteren naar de Geest van God en naar elkaar met open oog en oor voor de noden van de tijd, van de kerk en de samenleving.
6. Stimuleer de geloofsopvoeding, geloofsverdieping en geloofsrijping. Zie dit als een taak van de gehele kerk en geef daarbij in het bijzonder aandacht aan de bijdrage van vrouwelijke catecheten, theologen en andere deskundige vrouwen.
7. Betrek vrouwen en andere leken bij alle selectieprocedures in de kerk en maak deze procedures transparant.
8. Stimuleer het zoeken naar nieuwe taal in woord, beeld en muziek, die gebruikt kan worden in de liturgie; taal die aansluit bij de levens en Godservaringen van mensen nu.

Beste bisschoppen,

En zijn nog twee punten die wij u willen voorleggen. Wij doen dit in alle bescheidenheid en in het besef dat deze punten binnen de kerk van vandaag controversieel zijn. Echter, dit weerhoudt ons – het Netwerk Katholieke Vrouwen Nederland – er niet van om deze toch aan u voor te leggen. Wij doen dit omdat een groot aantal respondenten dit met nadruk heeft verzocht:

- Stimuleer het theologisch onderzoek en het gesprek in de Katholieke Kerk over de toelating van vrouwen tot de diakenopleiding en het diakenambt.
- Onderzoek de mogelijkheden tot vernieuwing van het priesterambt ten dienste van de kerk van morgen. Stel u open voor een gesprek met vrouwen die vragen om hiertoe toegelaten te worden.

Tot slot: wij nodigen u, als Nederlandse bisschoppenconferentie in zijn geheel en als afzonderlijke bisschoppen uit, om met ons in contact te blijven en ons te informeren over hoe u onze adviezen beluistert en meeneemt in het leven van de lokale kerk, naar uw Ad-liminabezoek eind 2022, en naar de algemene bisschoppensynode in 2023.

Namens alle deelnemers die hun verhaal aan ons toevertrouwd hebben groeten wij u allen, In Christus verbonden.

De projectgroep 'Zij heeft een verhaal' van het Netwerk Katholieke Vrouwen:

Maria van Schaijik, voorzitter Netwerk Katholieke Vrouwen
Carin Hereijgers, ambtelijk secretaris
Zuster Holkje van der Veer OP
Marie-Louise van Wijk – van de Ven
Laetitia van der Lans
Prof. dr. Monique van Dijk – Groeneboer, onderzoeksleider

Nijmegen, 10 mei 2022

